

ИЗРАДА ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

**СПЕЦИФИЧНОСТИ ИЗРАДЕ
ПОДЗАКОНСКИХ ПРОПИСА**

**ПРЕНОШЕЊЕ (ТРАНСПОНОВАЊЕ)
ПРАВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

ИЗРАДА ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

Право предлагања закона, других прописа и општих аката имају сваки народни посланик, Влада, скупштина аутономне покрајине или најмање 30.000 бирача.

Заштитник грађана и Народна банка Србије имају право предлагања закона из своје надлежности.

**Јединствена методолошка правила
за израду прописа („Службени
гласник РС”, број 21/10) – Одбор за
уставна питања и законодавство**

Структура закона

- назив
- уводни део
- главни део
- завршни део

Назив закона

Назив закона је основни елемент за идентификацију закона и садржи основне информације о материји која се законом уређује.

Назив закона треба да је кратак и да сажето изражава предмет уређивања.

Назив треба да одговара садржају закона, а ако то није могуће због тога што се уређују две или више различитих материја, назив треба да изрази садржај оне материје која је за закон најзначајнија.

Назив закона пише се без скраћеница.

**ЗАКОН О НАЧИНУ И УСЛОВИМА ПРИЗНАВАЊА
ПРАВА И ВРАЋАЊУ ЗЕМЉИШТА КОЈЕ ЈЕ ПРЕШЛО
У ДРУШТВЕНУ СВОЈИНУ ПО ОСНОВУ
ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШНОГ ФОНДА И
КОНФИСКАЦИЈОМ ЗБОГ НЕИЗВРШЕНИХ ОБАВЕЗА
ИЗ ОБАВЕЗНОГ ОТКУПА ПОЉОПРИВРЕДНИХ
ПРОИЗВОДА**

ЗАКОН О СПОРТУ

Уводни део

Уводни део закона садржи предмет уређивања.

Уводни део закона може да садржи и дефиниције.

Назив уводног дела треба да гласи: „Уводне одредбе”.

Ако уводни део садржи и начела у области која се уређује законом, назив уводног дела треба да гласи: „Основне одредбе”.

ЗАКОН О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

Глава прва

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Глава друга

НАЧЕЛА ДЕЛОВАЊА ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Значење израза

Члан 4.

Начела заштите природе

Члан 5.

ДЕФИНИЦИЈА

Дефиниција је део уводног дела закона који се налази после предмета уређивања, а садржи објашњење значења појединих појмова који се користе у закону.

У дефиницији се користе општепознати и недвосмислени изрази.

(Закон о улагањима)

Дефиниције

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) улог јесу ствари, права и новац.

Неновчани улози изражавају се у новцу.

Улог страног улагача може бити и у девизама и у ефективном страном новцу који се купују и продају на девизном тржишту;

2) улагање јесте:

(а) привредно друштво или огранак привредног друштва које је основао улагач, у складу са законом којим се уређују привредна друштва у Републици Србији;

Главни део закона садржи одредбе којима се уређују односи који су предмет уређивања.

Главни део закона може да садржи:

- 1) права и обавезе;
- 2) овлашћења;
- 3) казнене одредбе.

Права и обавезе налазе се на почетку главног дела закона, а садрже одредбе о правима и обавезама правних субјеката, као и о поступку за њихово остваривање, односно извршавање.

Одредбе материјалноправног карактера систематизују се пре одредаба процесне природе.

(Закон о финансијској подршци породици са децом)

II. ПРАВА НА ФИНАНСИЈСКУ ПОДРШКУ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ

III. ПОСТУПАК И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРАВА

Овлашћења су део главног дела закона и садрже одредбе о подзаконским прописима које треба донети ради спровођења закона.

Овлашћењем се:

1) одређује орган који је овлашћен и одговоран за доношење подзаконског прописа;

2) одређује обим подзаконског прописа.

Овлашћење може да садржи и одредбу о временском важењу подзаконског прописа.

Ако пропис садржи већи број овлашћења за доношење подзаконских прописа, одредбе којима се дају таква овлашћења могу се груписати у ширу класификациону јединицу.

(Закон о пољопривредном земљишту)

VIII. ОВЛАШЋЕЊЕ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПОДЗАКОНСКИХ АКТА

Члан 80.

Министар ближе прописује:

1) садржину, начин израде и вршења стручне контроле Пољопривредне основе Републике и пољопривредне основе аутономне покрајине, као и услове и начин њиховог излагања на јавни увид (чл. 7, 9, 10. и 13);

2) БРИСАНО - са 41/09

3) услове које треба да испуни привредно друштво, односно предузеће или друго правно лице у погледу техничких и стручних капацитета за испитивање опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање (члан 17. став 2);

Казнене одредбе су део закона који се налази после одредаба о правима, обавезама и овлашћењима, а садржи одредбе о санкцијама у случају кршења одређене одредбе закона.

Санкције се прописују у границама законом утврђеног минимума и максимума.

Кривична дела и кривичне санкције, по правилу, одређују се кривичним законом.

Врсте кривичних санкција одређују се само кривичним законом.

Завршни део закона садржи:

1) прелазне одредбе;

2) завршне одредбе.

Завршни део закона треба да буде посебно означен у сваком обимнијем закону.

Завршни део закона може се исказати као посебан део под називом: „Прелазне и завршне одредбе” или се прелазне и завршне одредбе могу одвојити као засебне целине под називима: „Прелазне одредбе”, односно „Завршне одредбе”.

Прелазним одредбама успоставља се однос између закона који престаје да важи и новог закона у погледу њиховог дејства на случајеве, ситуације и односе који су настали за време важења ранијег закона.

Прелазним одредбама уређује се поступање са предметима чије решавање је у току:

1) одређивањем рока после којег ће се примењивати нови поступак за решавање случајева;

2) допуштањем да се започети поступци доврше према одредбама ранијег закона, што треба формулисати на следећи начин:

„Поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани окончаће се по одредбама закона који је био на снази до дана ступања на снагу овог закона.”

Прелазним одредбама утврђују се рокови за доношење подзаконских прописа.

Прелазне одредбе не треба да садрже одредбе којима се дају овлашћења за доношење подзаконских прописа.

Када је овлашћење за доношење подзаконског прописа у погледу органа који треба да га донесе и садржине тог прописа у новом закону идентично као и у закону који престаје да важи даном ступања на снагу новог закона, новим законом треба продужити важење подзаконског прописа који је донет на основу ранијег закона до доношења подзаконског прописа на основу новог закона.

Завршне одредбе су део закона који се налази после прелазних одредаба, а садржи информације о прописима који се стављају ван снаге ступањем на снагу новог закона и о томе када нови закон ступа на снагу.

У одредбама о стављању прописа ван снаге мора да се јасно наведе сваки пропис који се ставља ван снаге.

Ако се престанак важења односи на више прописа, њихово навођење врши се према њиховом рангу, тако да се виши акти наводе испред нижих, а ако се ради о прописима исте правне снаге, навођење се врши према времену њиховог доношења.

Пропис може да се стави ван снаге само прописом истог или вишег ранга.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА

Закон, у смислу уставних принципа, ступа на снагу истеком одређеног рока након објављивања, што мора бити означено.

Ако је потребно раздвојити почетак важења и почетак примене новог закона, односно примене појединих његових одредаба, постојање временског размака између дана ступања на снагу закона и почетка његове примене, односно примене појединих његових одредаба, треба формулисати на следећи начин:

„Овај закон ступа на снагу ___ дана од дана објављивања у ,___' (назив службеног гласила), а примењује се од ___ године.”

или

„Овај закон ступа на снагу ___ дана од дана објављивања у ,___' (назив службеног гласила), осим одредаба члана ___, које се примењују од ___ године.”

(Закон о општем управном поступку)

Ступање на снагу и почетак примене

Члан 217.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јуна 2017. године, изузев одредаба чл. 9, 103. и 207. овог закона које почињу да се примењују истеком 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

(Закон о ванпарничном поступку)

Члан 227.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Социјалистичке Републике Србије”, а примењиваће се од 1. јануара 1983. године.

РЕТРОАКТИВНОСТ

Завршне одредбе закона могу да садрже, у складу са уставним принципима, и одредбе о утврђивању повратног дејства појединих одредаба закона (ретроактивност).

Закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство. Изузетно, само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона. Одредба кривичног закона може имати повратно дејство само ако је блажа за учиниоца кривичног дела. (члан 197. Устава РС)

Ако у закону нису посебно означене завршне одредбе, повратно дејство може да се утврди и самом одредбом чије се повратно дејство предвиђа.

ФОРМА ЗАКОНА

Унутрашња подела закона

Унутрашња подела закона има за циљ груписање материје ради њеног систематизовања и лакше примене.

Члан је основна класификациона јединица у закону.

Закон не може имати мање од два члана.

Унутрашња подела закона врши се на следеће шире класификационе јединице:

- **1) део;**
- **2) главу;**
- **3) одељак;**
- **4) пододељак.**

Закон који садржи мање од 20 чланова, по правилу, не садржи шире класификационе јединице.

Део обухвата тематску целину закона и најшира је класификациона јединица закона.

Део се означава редним бројем, који се пише словима, према редоследу од броја један (нпр.: Део први) и може имати назив, који се, исписан великим словима, ставља испод ознаке.

Ако се један део насловљава, назив морају имати сви делови закона.

Назив дела треба да је кратак и да одговара његовој садржини.

Не треба користити делове као најшире класификационе јединице ако нема довољно материје да би се вршила даља подела на главе као непосредно уже класификационе јединице.

Део трећи

ПРАВА НА ОЧУВАЊЕ ПОСЕБНОСТИ

Део се дели најмање на две главе, којима се тематске целине деле на више функционалних или смисаоних целина.

Глава се може означити на два начина:

1) римским бројем без тачке (нпр.: Глава I), с тим да се испод ознаке напише назив главе великим словима;

2) римским бројем са тачком, с тим да се у наставку у истом реду напише назив главе великим словима (нпр.: I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ).

Глава се означава римским бројем почевши од броја један, а затим по редоследу бројевима до последње главе у закону.

Назив главе треба да је кратак и да одговара њеној садржини.

Глава II

ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

II. ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

(Закон о облигационим односима)

Део други

УГОВОРИ

Глава VII

ПРОДАЈА

Глава може бити подељена на одељке.

Одељак се означава тако што се изнад текста одељка ставља назив, а испред назива одговарајући арапски број са тачком (нпр.: 1. Прелазне одредбе).

Назив одељка треба да је кратак и да одговара његовој садржини.

4. Посебна притворска јединица

Одељци се могу разврстати на пододељке, који се означавају тако што се изнад текста пододељка ставља назив, а испред назива одговарајуће мало слово азбуке са заградом (нпр.: а) Овлашћења надлежног органа).

Назив пододељка треба да је кратак и да одговара његовој садржини.

а) Стоچارство

ЧЛАН
И УНУТРАШЊА ПОДЕЛА ЧЛАНА

Члан садржи једну или више норми које представљају једну логичку целину.

Члан се означава речју „члан” са одговарајућим арапским бројем иза којег се ставља тачка, почевши од броја један, а затим по редоследу бројевима до последњег члана у закону (нпр.: Члан 1.).

Члан, по правилу, има назив који се уписује изнад бројчане ознаке члана.

Назив члана треба да је кратак и да одговара његовој садржини.

Изузетно, ако шира класификациона јединица која има назив садржи само један члан, члан не мора имати назив.

**Сагласност Владе
Члан 26.**

(Закон о објављивању закона и других прописа и аката)

VII. ПОСЕБНИ НАЧИНИ ОБЈАВЉИВАЊА

Члан 34.

Укази и други акти председника Републике, прописи и други акти Владе и министра надлежног за одбрану који се односе на Војску Србије објављују се у „Службеном војном листу”, о чијем се издавању стара министарство надлежно за одбрану.

Општи акти привредних друштава, установа и других организација објављују се на начин који одреде те организације.

УНУТРАШЊА ПОДЕЛА ЧЛАНА

Члан се дели на ставове, ставови на тачке, тачке на подтачке, а подтачке на алинеје.

Члан, став, тачка, подтачка и алинеја састоје се од једне реченице, а изузетно, ако је то потребно ради разумљивости, од две или више реченица.

Одредбе члана и става увек се завршавају интерпункцијским знаком „тачка”, а одредбе тачке, подтачке и алинеје интерпункцијским знаком „тачка и запета” или „запета”, а на крају текста увек се ставља тачка.

СТАВ

Члан се састоји од једног или више ставова.

Сваки став почиње новим редом.

Члан 4.

Свако правно лице и предузетник који обавља делатност производње, одржавања, стављања у промет, поправљања или преправљања возила или уређаја, резервних делова и опреме за возила, дужан је да те послове обавља на прописан начин и у складу са правилима струке у циљу безбедног учествовања возила у саобраћају.

Привредно друштво, друго правно лице или предузетник који пројектује, гради, реконструише, одржава и управља путевима, дужно је да то чини на начин који омогућава безбедно одвијање саобраћаја.

Правна лица и предузетници из става 1. овог члана могу обављати ове делатности ако добију дозволу од министарства надлежног за трговину и услуге.

ТАЧКА

Став се може састојати од две или више тачака.

Тачка се означава арапским бројем са другим делом заграде, почевши од броја један, а затим по редоследу бројевима до последње тачке у ставу (нпр.: 1)).

Свака тачка почиње новим редом.

Члан 25.

Уставни суд ће обуставити поступак:

1) кад је у току поступка општи акт усаглашен са Уставом, односно Законом или другим републичким прописом, а Уставни суд није оценио да због последица неуставности, односно незаконитости треба донети одлуку због тога што нису отклоњене последице неуставности, односно незаконитости;

2) кад у току поступка престану процесне претпоставке за вођење поступка.

ПОДТАЧКА

Тачка се може састојати од две или више подтачака.

Подтачка се означава арапским бројем у загради (нпр.: (1)).

Свака подтачка почиње новим редом.

Члан 98.

Република уступа јединици локалне самоуправе следеће јавне приходе који се остваре на њеној територији, и то:

1) Порез на доходак грађана, и то на:

(1) приходе од пољопривреде и шумарства;

(2) приходе од самосталне делатности;

(3) приходе од непокретности;

АЛИНЕЈА

Подтачка се може састојати од две или више алинеја.

Алинеја се означава водоравном цртом.

Свака алинеја почиње новим редом.

Уговор о финансирању садржи следеће битне елементе:

1) ...

2) ...

3) ...

4) опис основне обавезе дужника:

(1) за робну обавезу – назив културе, сорта и количина пољопривредних производа које је дужник обавезан да преда повериоцу и/или

(2) за новчану обавезу коју је дужник обавезан да плати повериоцу:

– износ главнице,

– каматна стопа, ако је уговорена;

ЈЕЗИК, СТИЛ И НАЧИН ПИСАЊА ПРОПИСА

У пропису треба употребљавати речи савременог српског језика у њиховом уобичајеном значењу.

Кад је то потребно, у пропису се могу користити стручни изрази из области на коју се пропис односи.

Стране речи могу се користити у пропису ако у српском језику не постоје одговарајуће речи.

Одредбе прописа треба да садрже норме писане прецизним, јасним, сажетим стилом, без сувишних речи и на начин који искључује сваку двосмисленост.

Коришћење речи која има два или више значења треба избегавати, а ако то није могуће, жељено значење треба дефинисати у уводном делу прописа.

У пропису треба користити јединствену терминологију, односно термине са већ утврђеним значењем.

Кад се израз у пропису употреби у једном значењу, мора се у истом значењу употребљавати у целом тексту прописа.

У пропису се не могу користити различити изрази за исти појам.

Ако треба да се измени уобичајени смисао неког термина, односно израза, у уводном делу прописа треба објаснити значење термина, односно израза у смислу тог прописа.

Кад се у пропис уводи нови термин, односно израз, он мора бити у уводном делу јасно дефинисан, како по садржају, тако и по обиму.

Да би се избегло понављање појединих одредаба, у тексту прописа може се вршити упућивање на одговарајуће одредбе тог прописа, ако се тиме не отежава разумљивост прописа, што треба формулисати на следећи начин:

1) „из члана 1. овог прописа”, чиме се врши упућивање на одредбу члана, или

2) „из става 1. овог члана”, чиме се врши упућивање на одредбу става.

Не треба упућивати на одредбу која и сама упућује на другу одредбу.

У тексту прописа, по правилу, не треба упућивати на каснију одредбу истог прописа.

Коришћење израза као што су: „претходни”, „следећи”, „наредни” и слично, у сврху упућивања, треба избегавати.

У одредби којом се упућује на други пропис наводи се назив тог прописа и број службеног гласила у којем је пропис објављен, а ако се упућује на одређене одредбе тог прописа, наводе се и чланови у којима су те одредбе садржане.

Ако се упућује на пропис који је у међувремену измењен или чији је пречишћен текст утврђен, потребно је да се и то наведе.

Упућивање на други пропис може се вршити и навођењем уопштеног назива за одређену врсту прописа из области која се уређује (нпр.: закон којим се уређује државна управа).

Пример упућивања на пропис

Члан 2.

Подацима од значаја за утврђивање пореске обавезе подносиоца информативне пореске пријаве, у смислу члана 42. став 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, бр. 80/02, 84/02– исправка, 23/03– исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 – др. закон, 62/06 – др. закон, 61/07, 20/09, 72/09– др. закон, 53/10, 101/11, 2/12– исправка, 93/12 и 47/13), сматрају се подаци о имовини физичких лица, чија је укупна вредност у земљи и иностранству, на дан 1. јануара 2013. године, већа од 35.000.000 динара (у даљем тексту: обвезник подношења пријаве) и подаци о имовини физичких лица која су повезана са обвезником подношења пријаве.

Пример упућивања на одредбу прописа

Привредно друштво, друго правно лице или предузетник који пројектује, гради, реконструише, одржава и управља путевима, дужно је да то чини на начин који омогућава безбедно одвијање саобраћаја.

Правна лица и предузетници из става 1. овог члана могу обављати ове делатности ако добију дозволу од министарства надлежног за трговину и услуге.

Када се исти назив или израз понавља у истом пропису, може се користити скраћени назив, односно израз који се наводи у загради после речи: „у даљем тексту:” (нпр.: (у даљем тексту: надлежни орган)).

Скраћени називи прописа пишу се великим словима (нпр.: Закон, Одлука) ако се назив односи на одређени пропис.

Уз заменице или друге речи којима се пропис одређује, назив прописа пише се увек малим словом (нпр.: овај закон, наведена одлука итд.).

Ако се у пропису указује само на један члан, став или тачку, реч „члан”, односно „став”, односно „тачка” не треба скраћивати.

Ако се у пропису указује на више чланова, ставова или тачака, треба писати скраћено „чл.”, односно „ст.”, односно „тач.”.

- чл. 12, 19. и 54. овог закона
- ст. 1–4. овог члана
- таксе из тач. 1)–7) и 16) овог става
- члан 5. став 3. тачка 7) овог закона

СКРАЋЕНИЦЕ

Скраћенице се, по правилу, не користе у пропису.

Изузетно, могу се користити скраћенице чија је употреба у прописима устаљена и које су општепознате (нпр.: итд., сл., др. ...).

Писање датума

Приликом писања датума у пропису нула се не пише испред једноцифреног броја. Називи месеци у години означавају се речима, а број који означава годину пише се са четири цифре:

Овај акт ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јула 2010. године.

Изузетно, година издавања службеног гласила пише се са само две последње цифре; нпр.: „Службени гласник РС”, број 36/09.

Писање бројева

Бројеви у пропису пишу се до броја десет словима (укључујући и број десет), а преко десет цифрама, осим када природа ствари захтева друкчије.

Пример: мопед је моторно возило са два точка чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем не прелази 50 cm³, или са мотором чија највећа трајна номинална снага не прелази 4 kW када возило има електрични погон;

Глаголи

Глаголи се у пропису употребљавају, по правилу, у садашњем времену и у активном облику.

(Садашње време има предност код нормирања, како због своје безвремености, тако и због симболичког означавања стабилности коју обезбеђује.

На тај начин у прописе се већ психолошки уноси елемент трајности и стабилности, а самим тим и поверења у право. Прошло и будуће време резервисани су за тачно одређене ситуације.)

У будућем времену облик са да+презентом припада разговорном језику, у писању – само инфинитив.

Пример: Савет ће препоручити државама чланицама да усвоје те одредбе у складу са њиховим уставним правилима.

Једнина

Изрази се у пропису употребљавају у једнини, осим ако природа ствари не захтева другачије.

Примери:

- Запослени, у смислу овог закона, јесте физичко лице које је у радном односу код послодавца.
- Послодавац, у смислу овог закона, јесте...
- Одредбе овог закона примењују се на запослене који раде на територији Републике Србије...

ФОРМУЛИСАЊЕ ОВЛАШЋЕЊА

Кад се у закону утврђују овлашћења органа државне управе, не треба наводити називе тих органа, већ их одредити на уопштен начин (нпр.: министарство надлежно за послове...).

Кад се законом даје овлашћење за доношење подзаконског прописа, не треба означавати врсту акта, а врсту акта опредељује његова садржина.

Спојено и одвојено писање речи

Придеви: књижевноисторијска литература (која се односи на књижевну историју), књижевноисторијски списи (и књижевни и историјски), политичкотериторијални; социјалнополитички; грађанскоправни; научноистраживачка делатност; правнотехнички; технолошко-металуршки факултет.

Бројеви: 48-часовни (не 48. часовни); неисправно у 76-ој години, треба у седамдесет шестој години или у 76. години.

Интерпункција

Тачка

Начелно, тачка се не пише иза римских бројева. Али, иза римских бројева којима се рашчлањује неки текст пише се тачка (тзв. параграфска тачка) – ако се текст наставља у истом реду иза броја: I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ.

Не пише се испред других интерпункцијских знакова – запете, тачке и запете, црте (цртице), завршне заграде:

правилно је чл. 3, 5. и 8, а не чл. 3., 5. и 8;

правилно је чл. 1–8; а не 1–8.;

правилно је чл. 1–8, а не чл. 1.–8;

правилно је Уводне одредбе (чл. 1–8), а не Уводне одредбе (чл. 1–8.).

Тачка која припада скраћеници пише се и у овим случајевима (*итд.*, *сл.*).

Приликом навођења прописа примењују се следећа правила:

1) ако је у питању пропис чију је исправку објавио надлежни орган:

„У пропису ____ („Службени гласник РС”, бр. 11/08 и 12/08 – исправка)”;

2) ако је у питању пропис чије су поједине одредбе стављене ван снаге другим прописом:

„У пропису ____ („Службени гласник РС”, бр. 11/08 и 12/09 – др. закон)”;

3) ако је у питању пропис за чије је поједине одредбе Уставни суд донео одлуку да нису у складу са Уставом, односно законом:

„У пропису ____ („Службени гласник РС”, бр. 11/08 и 22/09 – УС)”;

4) ако је у питању пропис чији је пречишћен текст утврђен:

„У пропису ____ („Службени гласник РС”, број 77/09 – пречишћен текст)”.

Закон о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05– исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12– УС, 72/12, 7/14– УС и 44/14)

Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС”, бр. 80/02, 84/02– исправка, 23/03– исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05– др. закон, 62/06– др. закон, 61/07, 20/09, 72/09– др. закон, 53/10, 101/11, 2/12– исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 91/15– аутентично тумачење и 112/15)

**ИЗРАДА
ПРЕДЛОГА ЗАКОНА
КАД ЈЕ ВЛАДА ПРЕДЛАГАЧ**

ПОСЛОВНИК ВЛАДЕ

Право да предложи материјал за седницу Владе има орган државне управе у чијем делокругу је питање на које се материјал односи.

Предлагач је дужан да материјал припреми и предложи у поступку прописаном Пословником.

Законе које Влада предлаже Народној скупштини предлагач припрема у облику нацрта. Влада прихвата нацрт закона тако што утврђује предлог закона, који потом упућује Народној скупштини.

Нацрт закона припрема се и доставља Влади у облику правних одредаба са образложењем. Одредбе нацрта закона морају да садрже и рокове у којима се доносе прописи и други општи акти којима се извршавају закони.

Образложење нацрта закона мора да садржи:

1) уставни основ за доношење закона;

2) разлоге за доношење закона, а у оквиру њих посебно: проблеме које закон треба да реши, циљеве који се законом постижу, разматране могућности да се проблем реши и без доношења закона и одговор на питање зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема;

3) објашњење основних правних института и појединачних решења;

4) процену финансијских средстава потребних за спровођење закона;

5) општи интерес због кога се предлаже повратно дејство, ако нацрт закона садржи одредбе с повратним дејством;

6) разлоге за доношење закона по хитном поступку, ако је за доношење закона предложен хитан поступак;

7) разлоге због којих се предлаже да закон ступи на снагу пре осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”;

8) преглед одредаба важећег закона које се мењају, односно допуњују (припрема се тако што се прецртава део текста који се мења, а нови текст уписује великим словима).

Студенти уписани на основне студије и на студије на вишим школама до ступања на снагу овог закона могу завршити ове студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, најкасније до краја ~~школске 2015/2016.~~ ШКОЛСКЕ 2017/2018. године, односно до краја ~~школске 2016/2017.~~ ШКОЛСКЕ 2018/2019. године за студенте уписане на интегрисане студије из поља медицинских наука.

~~Студенти уписани у прву годину основних студија школске 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 и 2012/2013. године задржавају право да се финансирају из буџета најдуже годину дана по истеку редовног трајања студија.~~

СТУДЕНТИ УПИСАНИ У ПРВУ ГОДИНУ ОСНОВНИХ СТУДИЈА ШКОЛСКЕ 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013. И 2013/2014. ГОДИНЕ ЗАДРЖАВАЈУ ПРАВО ДА СЕ ФИНАНСИРАЈУ ИЗ БУЏЕТА НАЈДУЖЕ ГОДИНУ ДАНА ПО ИСТЕКУ РЕДОВНОГ ТРАЈАЊА СТУДИЈА.

Уз нацрт закона предлагач као прилоге доставља и Изјаву о усклађености закона са прописима Европске уније и Табелу усклађености закона са прописима Европске уније, на обрасцима који су утврђени посебним актом Владе.

Уз нацрт закона предлагач као прилоге доставља и изјаву са којим је стратешким документом Владе (стратегија, акциони план и др.) усклађен закон који се предлаже, као и изјаву да ли је нацрт закона, планиран годишњим планом рада Владе, а која у случају да тај закон није планиран годишњим планом рада Владе, садржи и објашњење разлога који указују на неопходност разматрања тог закона.

Уз нацрт закона предлагач као прилог доставља и изјаву о оствареној сарадњи, односно прибављању мишљења од органа, организација и тела који према посебним прописима дају мишљења на нацрте закона.

Изјава садржи податке о томе са којим је органима, организацијама и телима остварена сарадња, односно од којих су органа, организација и тела, у складу са посебним прописима, прибављена мишљења, са напоменом о томе да ли су примедбе тих органа, организација и тела прихваћене, а у случају да одређене примедбе нису прихваћене, у изјави се наводе и разлози за неприхватање тих примедба. Уз изјаву се достављају и мишљења тих органа, организација и тела.

Ако неки орган, организација или тело не достави своје мишљење у прописаном року, предлагач више није у обавези да прибави то мишљење, али је дужан да податак о томе наведе у изјави.

Ако обавеза остваривања сарадње, односно прибављања мишљења, није предвиђена посебним прописима, предлагач то наводи у изјави.

Као прилог уз нацрт закона предлагач доставља и анализу ефеката закона, која садржи следећа објашњења: на кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону, какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима), да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити, да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција, да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону и које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава.

Regulatory Impact Analysis

или

Regulatory Impact Assessment (RIA)

(Уведено у САД – 1978; у Републици Србији – 2004)

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА ...

1) Који су проблеми које закон треба да реши

Закон треба да реши проблем...

2) Који су жељени циљеви доношења закона

Закон има за циљ...

3) Да ли су разматране могућности за решавање проблема без доношења акта?

и

4) Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема?

Питање решавања проблема...

5) На кога ће и како највероватније утицати решења у Закону?

Решења у закону утицаће...

6) Какве ће трошкове примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима?

Примена Закона неће створити трошкове...

7) Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Позитивне последице доношења закона односе се на...

8) Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција?

Нацртом закона (не) подржава се...

9) Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

У поступку израде Нацрта закона...

10) Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа?

Ради примене Закона...

Ако предлагач оцени да уз нацрт закона не треба да приложи анализу ефеката закона, дужан је да то посебно образложи.

Уз нацрт закона предлагач доставља и прилог у коме се наводе прописи и други општи акти којима се нацрт закона извршава и рокови у којима прописи и други општи акти треба да се донесу.

Предлагач је обавезан да у припреми закона којим се битно мења уређење неког питања или уређује питање које посебно занима јавност спроведе јавну расправу.

Сматра се да су критеријуми из става 1. овог члана који се односе на обавезу спровођења јавне расправе испуњени у следећим случајевима:

- 1) приликом припреме новог системског закона;
- 2) приликом припреме новог закона, осим ако надлежни одбор Владе на образложен предлог предлагача не одлучи друкчије;
- 3) приликом припреме закона о изменама и допунама закона ако се њиме битно мењају решења из постојећег закона, о чему надлежни одбор Владе, на образложен предлог предлагача, одлучује у сваком конкретном случају;

4) приликом припреме закона о потврђивању међународног уговора – само ако надлежни одбор Владе одлучи да се спроведе јавна расправа, и то на образложен предлог Министарства спољних послова или органа државне управе из чијег су делокруга питања уређена међународним уговором.

Одлуку о спровођењу јавне расправе, програм јавне расправе и рок у којем се она спроводи утврђује надлежни одбор Владе, на предлог предлагача.

Поступак јавне расправе започиње објављивањем јавног позива за учешће у јавној расправи са програмом јавне расправе на интернет страници предлагача и порталу е-управе. Јавни позив садржи и информације о образовању и саставу радне групе која је припремила нацрт закона који је предмет јавне расправе.

Програм јавне расправе обавезно садржи: нацрт закона који је предмет јавне расправе са образложењем и прилозима утврђеним овим пословником, рок за спровођење јавне расправе, важне информације о активностима које се планирају у оквиру јавне расправе (одржавање округлих столова, трибина, адресу и време њиховог одржавања и др.), начин достављања предлога, сугестија, иницијатива и коментара, као и друге податке значајне за њено спровођење.

Рок за достављање иницијатива, предлога, сугестија и коментара у писменом или електронском облику износи најмање 15 дана од дана објављивања јавног позива.

Јавна расправа траје најмање 20 дана.

Ако предлагач не спроведе јавну расправу, а био је обавезан, надлежни одбор Владе при разматрању нацрта закона сам одређује програм јавне расправе и рок у којем се она спроводи.

Предлагача који не спроведе јавну расправу према програму који му је одредио – надлежни одбор Владе обавезује да јавну расправу спроведе у потпуности.

Предлагач је дужан да извештај о спроведеној јавној расправи објави на својој интернет страници и порталу е-управе најкасније у року од 15 дана од дана окончања јавне расправе.

О нацрту закона предлагач прибавља мишљење Републичког секретаријата за законодавство и Министарства финансија.

Предлагач прибавља и мишљење Министарства спољних послова ако се закон тиче односа Републике Србије са иностранством, као и мишљење Министарства правде ако се законом прописују кривична дела, привредни преступи или прекршаји или ако се њиме установљава или одузима судска надлежност или прописује стварна надлежност судова.

Мишљења се прибављају и од органа државне управе са чијим делокругом је повезано питање на које се закон односи.

О нацрту закона којим се врши усклађивање прописа Републике Србије са прописима Европске уније предлагач прибавља и мишљење Канцеларије за европске интеграције, посебно о томе да ли су Изјава о усклађености прописа са прописима Европске уније и Табела усклађености прописа са прописима Европске уније правилно попуњене.

О нацрту закона и о анализи ефеката закона, која се доставља уз нацрт закона, прибавља се мишљење Републичког секретаријата за јавне политике. Ако предлагач оцени да уз нацрт закона не треба да приложи анализу ефеката закона, дужан је да о томе прибави мишљење Републичког секретаријата за јавне политике.

Сви којима је предлагач доставио нацрт закона на мишљење дужни су да мишљење писмено доставе предлагачу у року од десет радних дана.

Рок за достављање мишљења на нацрт системског закона је 20 радних дана.

Ако мишљење не буде достављено у року, сматра се да није било примедба.

Предлагач је дужан да прибави нова мишљења о нацрту закона ако га измени друкчије или више него што то налаже усклађивање с примедбама из прибављених мишљења.

РЕЗОЛУЦИЈА

Народне скупштине о
законодавној политици
(„Службени гласник РС”, број
55/13)

Народна скупштина очекује од свих учесника у законодавном процесу да поштују следећа начела:

Начело јавности, које подразумева јавно представљање полазних основа законског уређивања дате области, нарочито циљним групама на које се односи, те најаву, припрему и усвајање прописа у редовном законодавном поступку који омогућава квалитетно учешће јавности на коју се ти прописи примењују.

Народна скупштина сматра да је, у циљу повећања квалитета законодавног процеса и резултирајућих прописа, неопходно посебним правилима уредити или разрадити: уочавање проблема и њихових узрока у одређеној области, утврђивање полазних основа и концепта закона, покретање и ток законодавног процеса, консултације и јавну расправу релевантних учесника, међуинституционалну координацију и сарадњу државних органа и организација, коришћење модерних законодавних техника, усвајање и објављивање закона и других прописа, доступност и израду пречишћених текстова, спровођење и поштовање закона, као и праћење примене прописа и оцена стања, на основу унапред дефинисаних показатеља.

У вези са тим, потребно је:

– разрадити правила и побољшати координацију у вези са припремом, усвајањем, јавним објављивањем и спровођењем законодавних планова и обезбедити механизме за њихово поштовање;

– увести концепт полазних основа за израду закона, којим би се у одређеној области утврдили проблеми и њихови узроци, циљеви, регулаторни инструменти за њихово оптимално решавање и очекивани ефекти.

Потребно је током израде нацрта закона, припремити и подзаконске акте (нацрте) и приложити их уз предлог закона, односно, ако то није могуће, утврдити обавезу давања образложења за то, као и обавезу да се приложе основне смернице за израду тих подзаконских општих аката.

СПЕЦИФИЧНОСТИ ИЗРАДЕ ПОДЗАКОНСКИХ ПРОПИСА

**Методологија за израду
подзаконских прописа („Службени
гласник РС”, бр. 75/10 и 81/10 –
исправка) – Влада**

Правни основ за доношење прописа

За доношење прописа мора постојати правни основ.

Влада доноси прописе по два основа:

– на основу генералног овлашћења из Устава Републике Србије да доноси прописе ради извршавања закона;

– кад је законом изричито овлашћена за доношење прописа.

Органи државне управе могу доносити прописе само кад су на то изричито овлашћени законом или прописом Владе.

Ограничења при доношењу прописа

Прописом се не могу изворно уређивати друштвени односи, изворно установљавати права и обавезе физичких и правних лица, одређивати кривична дела и кривичне санкције нити уређивати друга питања која могу бити само предмет законске регулативе.

Прописом се не могу одређивати привредни преступи нити прописивати прекршаји, као ни санкције за привредне преступе и прекршаје—осим уредбом Владе.

Органи државне управе не могу својим прописом одређивати своје или туђе надлежности.

Прописи Владе

Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са сврхом и циљем закона.

Влада одлуком оснива јавна предузећа, установе и друге организације, предузима мере и уређује питања од општег значаја и одлучује о другим стварима за које је законом или уредбом одређено да их Влада уређује одлуком.

Влада доноси пословник којим, у складу са законом, прописује уређење, начин рада и одлучивања Владе.

Кад је законом изричито овлашћена за доношење прописа, садржај прописа Владе одређује се у оквирима датог законског овлашћења.

Кад Влада доноси пропис на основу генералног овлашћења из Устава Републике Србије да доноси прописе ради извршавања закона, она тада самостално оцењује која питања треба уредити тим прописом, ради обезбеђивања извршавања закона, при чему се мора водити рачуна да тај пропис буде у складу са законом, као и о другим ограничењима при доношењу подзаконских прописа.

Прописом Владе могу се давати овлашћења органима државне управе да ради извршавања тог прописа доносе своје прописе.

Прописи органа државне управе

Правилником се разрађују поједине одредбе закона или прописа Владе.

Наредбом се наређује или забрањује неко понашање у једној ситуацији која има општи значај.

Упутством се одређује начин на који органи државне управе и имаоци јавних овлашћења извршавају поједине одредбе закона или другог прописа.

Садржај прописа органа државне управе увек се одређује законом, односно прописом Владе, којим се даје овлашћење органу државне управе за доношење одређеног прописа.

За доношење прописа из надлежности министарства овлашћен је само министар, а за доношење прописа из надлежности посебне организације – само директор посебне организације.

СТРУКТУРА ПРОПИСА

Пропис има следећу структуру:

1) преамбула (виза);

2) назив;

3) уводни део;

4) главни део;

5) завршни део.

Ако природа прописа то захтева, пропис може да има један или више прилога.

Преамбула (виза)

Преамбула се налази на почетку прописа, испред назива, и садржи правни основ за доношење прописа и назив органа који доноси пропис.

У преамбули се, по правилу, наводи прво материјални, а затим формални правни основ за доношење прописа.

Када је орган који доноси пропис дужан да претходно прибави сагласност другог органа, преамбула треба да садржи и назив органа који је дао сагласност за доношење прописа, као и назнаку о датој сагласности.

Када пропис споразумно доносе два или више органа, преамбула треба да садржи и називе тих органа, као и назнаку о томе да се пропис доноси споразумно.

Када Влада доноси пропис на основу генералног овлашћења из Устава Републике Србије да доноси прописе ради извршавања закона, преамбула мора да садржи и назнаку да се пропис доноси у вези са одређеним законом, односно одредбама закона којима се уређују односи које је потребно ближе разрадити, у складу са законом.

У преамбули се, по правилу, не користе скраћенице.

На основу члана 123. тачка 3. Устава Републике Србије,
а у вези са чланом 119. Закона о националним саветима
националних мањина („Службени гласник РС”, бр. 72/09,
20/14 – УС и 55/14),

Влада доноси

УРЕДБУ

**о поступку расподеле средстава из Буџетског фонда за
националне мањине**

ГЛАВНИ ДЕО ПРОПИСА

Главни део прописа садржи одредбе којима се уређују питања која су предмет уређивања.

Главни део прописа Владе може да садржи и овлашћења за доношење прописа органа државне управе.

Уредба Владе може да садржи и казнене одредбе.

ОВЛАШЋЕЊА У ПРОПИСУ ВЛАДЕ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

Кад пропис Владе садржи овлашћења за доношење прописа органа државне управе, овлашћења су део главног дела прописа и садрже одредбе о прописима органа државне управе које треба донети ради спровођења прописа Владе.

Овлашћењем се:

- 1) одређује орган државне управе који је овлашћен и одговоран за доношење прописа;
- 2) одређује обим прописа органа државне управе.

Ако пропис Владе садржи већи број овлашћења за доношење прописа органа државне управе, одредбе којима се дају таква овлашћења могу се груписати у ширу класификациону јединицу.

Приликом утврђивања овлашћења у пропису Владе за доношење правилника органа државне управе, потребно је водити рачуна о томе да се прецизно утврде питања која треба обухватити правилником и на тај начин јасно утврдити границе овлашћења за доношење правилника, јер пропис Владе не сме остављати могућност да се правилником уреде она питања која могу бити само предмет уређивања закона или прописа Владе.

Приликом утврђивања овлашћења у пропису Владе за доношење упутства органа државне управе, потребно је имати у виду да се упутством прописује начин рада у извршавању појединих одредаба прописа Владе, па због тога у овлашћењу мора бити прецизирано за које одредбе, односно за која питања треба донети упутство. Није правилно овлашћење којим се предвиђа доношење упутства за примену прописа Владе у целини.

Казнене одредбе

Казнене одредбе су део уредбе Владе који садржи одредбе о санкцијама у случају кршења одређене одредбе тог прописа.

Казнене одредбе треба, по правилу, да садржи уредба која има наређујуће или забрањујуће норме.

Санкције се прописују у границама законом утврђеног минимума и максимума.

ЗАВРШНИ ДЕО ПРОПИСА

Завршни део прописа садржи:

- 1) прелазне одредбе;
- 2) завршне одредбе.

Завршни део прописа треба да буде посебно означен у сваком обимнијем пропису.

Завршни део прописа може се исказати као посебан део под називом: „Прелазне и завршне одредбе” или се прелазне и завршне одредбе могу одвојити као засебне целине под називима: „Прелазне одредбе”, односно „Завршне одредбе”.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Завршне одредбе су део прописа који се налази после прелазних одредаба, а садржи информације о прописима који се стављају ван снаге ступањем на снагу новог прописа и о томе када нови пропис ступа на снагу.

У одредбама о стављању прописа ван снаге мора да се јасно наведе сваки пропис који се ставља ван снаге.

Ако се престанак важења односи на више прописа, њихово навођење врши се према времену њиховог доношења.

Пропис може да се стави ван снаге само прописом истог ранга. Изузетно, Влада може поништити или укинути пропис органа државне управе који је у супротности са законом или прописом Владе и одредити рок за доношење новог прописа.

Завршни део прописа садржи, после прелазних и завршних одредаба, датум доношења прописа, број под којим је пропис заведен код органа који је тај пропис донео и потпис овлашћеног лица, а завршни део прописа који споразумно доносе два или више органа – потписе овлашћених лица тих органа.

Забрана ретроактивности

У складу са уставним принципима, подзаконски прописи не могу имати повратно (ретроактивно) дејство, па завршне одредбе прописа не могу да садрже одредбе о утврђивању повратног (ретроактивног) дејства ни прописа нити појединих одредаба прописа.

ПРИЛОГ ПРОПИСА

Садржај који не може да се изрази на нормативан начин (нпр. програм, табела, тарифа, техничка правила и сл.) исказује се као прилог прописа.

Ако пропис садржи више прилога, прилози се означавају одговарајућим арапским редним бројем (нпр.: Прилог 1.).

Прилог је саставни део прописа.

Информативна пореска пријава
подноси се на Обрасцу ИПП–
Информативна пореска пријава, који је
одштампан уз овај правилник и чини
његов саставни део.

ФОРМА ПРОПИСА

Унутрашња подела прописа има за циљ груписање материје ради њеног систематизовања и лакше примене.

Члан је основна класификациона јединица у уредби, Пословнику Владе и правилнику.

Основна класификациона јединица у одлуци, наредби и упутству јесте тачка, која се означава арапским бројем иза којег се ставља тачка (нпр.: 1.).

Прописи у којима је основна класификациона јединица тачка могу, ако је то потребно, имати подтачке и ставове.

Правила која су утврђена за прописе у којима је основна класификациона јединица члан сходно се примењују на прописе у којима је основна класификациона јединица тачка. Изузетно, кад тачка као основна класификациона јединица има назив, назив тачке уписује се после бројчане ознаке тачке, с тим што се после назива тачке ставља интерпункцијски знак „тачка” (нпр.: 1. Предмет одлуке. Овом одлуком оснива се...).

Одлука о Националном савету за инфраструктуру Републике Србије

1. Садржина одлуке. Овом одлуком оснива се Национални савет за инфраструктуру Републике Србије (у даљем тексту: Савет), уређују његов делокруг, састав и начин рада.

2. Делокруг Савета. Савет је тело Републике Србије које координира и управља пројектима из области инфраструктуре, с циљем убрзаног привредног и свеобухватног развоја Републике Србије.

Савет обавља следеће послове:

Припрема правних тековина Европске уније на српском језику

– неопходан услов за
чланство у Европској унији –

Правне тековине Европске уније (фр. *acquis communautaire*) представљају корпус правних аката Европске уније и обухватају примарно и секундарно законодавство Европске уније, као и пресуде Суда правде Европске уније.

Све то објављује се у *Службеном листу Европске уније*, и то је корпус који засад броји око 120.000 страница *Службеног листа*, тј. око 215.000 страница стандардног формата (при чему просечан годишњи пораст износи 3000–5000 страница).

Израда националне верзије правних тековина Европске уније одвија се у четири фазе: прва фаза је превођење, друга стручна редактура, трећа правнотехничка редактура и четврта – језичка редактура.

Обавезујући правни акти ЕУ имају прописану форму, што значи да је формална структура аката иста у сваком од званичних језика. Један правни акт садржи тачно одређене делове, од назива акта, назива органа који доноси/усваја акт, преко позивања, уводних изјава, изјаве о доношењу/усвајању акта, одредаба, адресата итд., па све до места и датума доношења/усвајања акта и потписа.

Сваки правни акт ЕУ мора бити доступан на сваком од званичних језика да би био директно доступан и разумљив свим грађанима.

Зато се сви правни акти објављују на сваком од званичних језика ЕУ, тј. *Службени лист ЕУ* штампа се на сваком од званичних језика, дакле, у овом тренутку, у 24 истоветна и „једнако веродостојна” примерка.

Са правног становишта, текстови на свим званичним језицима ЕУ су изворни и сви текстови имају исту правну снагу.

1.	regulation	règlement	уредба
1. a	delegated regulation	règlement délégué	делегирана уредба
1. б	implementing regulation	règlement d'exécution	спроведбена уредба
2.	directive	directive	директива
2. a	delegated directive	directive déléguée	делегирана директива
2. б	implementing directive	directive d'exécution	спроведбена директива
3.	decision	décision	одлука
3. a	delegated decision	décision déléguée	делегирана одлука
3. б	implementing decision	décision d'exécution	спроведбена одлука
4.	recommendation	recommandation	препорука
5.	opinion	avis	мишљење

ДЕЛОВИ ПРАВНОГ АКТА

I. Виша подела

part	део	Part I, II (or Part One, Part Two)	Део I, Део II (или Део први, Део други)
title	наслов	Title I, II	Наслов I, Наслов II
subtitle	поднаслов		
chapter	поглавље	Chapter I, II (or 1, 2)	Поглавље I, Поглавље II (или Поглавље 1., Поглавље 2.)
section	одељак	Section 1, 2 (or I, II)	Одељак 1., Одељак 2. (или Одељак I, Одељак II)
subsection	пододељак		

II Основна подела

article	члан	Sole Article or Article 1, 2	Једини члан или Члан 1., Члан 2.
Point	тачка	I, II (or A, B) or I. (or A. or 1.)	I, II (или А, Б) или I. (или А. или 1.)

III Нижа подела

paragraph	став	1., 2. (or none)	1., 2. (или ненумерисан)
subparagraph	подстав	1., 2. (or none)	1., 2. (или ненумерисан)
point	тачка	(a), (b) (i), (ii), (iii), (iv) 1), 2) 1., 2.	a), б) (i), (ii), (iii), (iv) 1), 2) 1., 2.
indent	алинеја	first, second	прва, друга
subindent	подалинеја		
sentence / phrase	реченица		

Код више поделе треба се придржавати начина означавања у изворном тексту – преносити означавање речима, римским, односно арапским бројевима.

Код делова из основне и ниже поделе треба поштовати домаћа номотехничка правила, а у случају изузетно сложених подела може се користити начин означавања у изворном тексту.

**СПЕЦИФИЧНА НОМОТЕХНИЧКА
ПРАВИЛА ИЗРАДЕ НАЦИОНАЛНИХ
ПРОПИСА КОЈИМА СЕ ПРЕНОСИ
(ТРАНСПОНУЈЕ) ОДНОСНО
СПРОВОДИ (ИМПЛЕМЕНТИРА)
ПРАВО ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

**КОЈА ЈЕ ЗВАНИЧНА ВЕРЗИЈА
ПРАВНИХ АКТА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

[http://eur-
lex.europa.eu](http://eur-lex.europa.eu)

<http://eur-lex.europa.eu>

CELEX

CELEX-број састоји се од десет цифара

3 2 0 1 4 R 1 0 0 3

3 секторски број (секундарно законодавство)

2014 година доношења

R врста правног акта (R – уредба, L – директива, D – одлука)

1003 број акта

Секторски број (код сектора)

- 1 Оснивачки уговори и уговори о приступању
- 2 Међународни споразуми (нпр. са државама које нису чланице Европске уније или са међународним организацијама)
- 3 Секундарно законодавство (уредбе, директиве, одлуке итд.)
- 6 Судска пракса

ИТД.

ПРЕНОШЕЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПРАВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

ДВА ПРИСТУПА:

УРЕДБА – ОСНОВНИ ИНСТРУМЕНТ
УНИФИКАЦИЈЕ

ДИРЕКТИВА – ОСНОВНИ ИНСТРУМЕНТ
ХАРМОНИЗАЦИЈЕ

ДИРЕКТИВЕ

И ПРЕ И НАКОН ПРИСТУПАЊА ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

преношење (транспоновање) одредаба права
Европске уније доношењем националних прописа

УРЕДБЕ, ОДЛУКЕ

ПРЕ ПРИСТУПАЊА ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ– на исти начин
као директиве

НАКОН ПРИСТУПАЊА– директна примена одредаба
права Европске уније

Спровођење уредаба у националном правном систему

Правни поредак ЕУ у областима које су уређене уредбама државама чланицама не дозвољава доношење националних прописа којима би се те области додатно уређивале, па ни доношење таквих прописа којима би се то чинило селективно, односно само делимично. То значи да државама чланицама није дозвољено да доносе ни прописе који би били у супротности са садржајем уредбе нити оне који би преузимали њен садржај.

Изузетно, без обзира на то што се уредбе примењују непосредно, њихово спровођење често није могуће без доношења националних правних аката (нпр. оних којима се констатује надлежни орган који треба да врши надзор, да доноси одлуке, односно да врши остале задатке који су неопходни за ефикасно спровођење одредаба уредбе).

Такође, државе чланице треба да пропишу казне, односно друге санкције за непоштовање одредаба уредбе:

1) ако је уредбом изричито одређено да држава чланица треба да одреди санкције за кршење одредаба уредбе;

2) ако уредбом нису одређене санкције за кршење њених одредаба, али из природе одредаба уредбе произлази да су санкције за њихово кршење потребне.

При томе, држава чланица треба да обезбеди да се санкције за кршење прописа ЕУ прописују под условима (процедуралним и материјалним) који важе за кршење националног законодавства сличног значаја и природе, а у сваком случају санкција треба да буде ефикасна, сразмерна и превентивна (дужност државе да обезбеди ефикасно спровођење одредаба правног поретка ЕУ). Казнене одредбе одређују кажњиве радње након приступања ЕУ тако што се позивају на делове уредбе ЕУ где је радња већ одређена (без преписивања!), као и санкције за њих.

Приликом доношења аката којима се обезбеђује ефикасно спровођење одредаба уредбе на националном нивоу, државе чланице, изузетно, могу и да преузимају делове текстова уредаба, али само онолико колико је то потребно да би се обезбедила унутрашња доследност и усклађеност текста правног акта, као и разумљивост садржаја правног акта за корисника.

Пре приступања ЕУ уредба није непосредно применљива. Да би се омогућила примена уредбе пре приступања, неопходно је уредбе пренети у национално законодавство (на потпуно исти начин који важи за преношење директива).

Да би се након приступања ЕУ избегла измена прописа у који је пренета одговарајућа уредба, могуће је у прелазне и завршне одредбе тог прописа унети одредбу да даном приступања Европској унији престају да важе одредбе прописа у који су пренете одредбе уредбе.

Правило раздвајања ступања на снагу и почетка примене новог прописа, односно примене појединих његових одредаба треба користити у случају кад ће се пре приступања ЕУ уредба ЕУ преносити по правилима која треба да важе тек након приступања ЕУ (са навођењем и позивањем). У том случају завршна одредба треба да гласи тако да ће се тај пропис (или његов део) примењивати након (или даном) приступања Европској унији.

У случају кад ће се пре приступања ЕУ уредба ЕУ садржински преносити преписивањем одредаба, завршна одредба треба да гласи тако да ће тај пропис даном приступања Европској унији престати да важи.

Преношење директива у национални правни систем

Делови директиве који се не преносе у национални правни систем

Приликом спровођења и преношења правних аката ЕУ поједини њихови делови се не преносе односно не спроводе. Ту посебно треба истаћи уводне изјаве, које немају правно обавезујућу природу, већ служе као појашњење у које сврхе се доноси правни акт, зашто је и како је дошло до уређивања одређених питања.

Ако директиве садрже одредбе које се односе на задатке и функционисање институција ЕУ (нпр. начин измене директиве, процедура одлучивања одбора, обавеза Комисије да обавештава о спровођењу одредаба директиве итд.), преношење ових одредаба директиве у национални правни систем није ни потребно ни дозвољено (државе чланице ЕУ својим националним правним актима не могу да уређују функционисање институција ЕУ).

Ако директиве садрже одредбе којима се државама чланицама налаже да до одређеног рока усвоје мере потребне за спровођење одређене директиве, да те мере на одговарајући начин нотификују, да текстове усвојених мера доставе Комисији, да се у усвојеним мерама позову на одређену директиву итд., таквим одредбама директиве државе чланице се непосредно обавезују, што значи да преношење ових одредаба у национални правни систем није потребно и да државе чланице такве одредбе по правилу спроводе непосредно на основу директиве, односно за те сврхе доносе одговарајуће правне акте којима се уређује вршење надлежности одређених ресорних органа (нпр. државни програм за преузимање правног поретка ЕУ, упутства о поступку нотификације итд.).

Изузетно, и поред напред наведеног, приликом преношења одредаба директиве у национални правни систем и приликом нотификације треба да се на одговарајући начин пренесу и одредбе директиве које се не односе на њен садржај, већ захтевају позивање на саму директиву.

При томе, ако одредбе директиве утврђују одређене дужности, као нпр. припремање посебних извештаја, достављање других података и оцена надлежним органима ЕУ, ради прегледности, овакве одредбе директиве могу да се на одговарајући начин пренесу у национално законодавство, при чему се националним правним актима којима се преносе директиве одређују и начин и органи надлежни за спровођење ових задатака.

Исказивање у националном пропису обавезе преношења правног акта ЕУ у национални правни систем

Навођење чињенице да се садржина правног акта ЕУ преузима у националном пропису пре приступања Републике Србије Европској унији исказује се навођењем правног акта ЕУ у посебној одредби пре завршног дела прописа („Прелазне и завршне одредбе”).

Та одредба гласи:

„Овим *прописом* преузима се садржина (...).”

Наводи се назив правног акта ЕУ како је објављен у *Службеном листу ЕУ* и у загради – врста и број *Службеног листа ЕУ* у којем је правни акт ЕУ објављен, датум објављивања и страна објављивања у *Службеном листу ЕУ*.

Ако је правни акт ЕУ чија се садржина преузима у национални пропис измењен или допуњен, навођење садржи и речи: „последњи пут измењен” и назив последњег правног акта ЕУ који је објављен у *Службеном листу ЕУ*, при чему у загради следе одговарајући подаци.

Овим правилником преузима се садржина Директиве Савета 92/6/ЕЕЗ од 10. фебруара 1992. године о уградњи и употреби уређаја за ограничење брзине за одређене категорије моторних возила у Заједници (СЛ L 57 од 2. 3. 1992, стр. 27), последњи пут измењене Директивом 2002/85/ЕЗ Европског парламента и Савета од 5. новембра 2002. године о измени Директиве Савета 92/6/ЕЗ о уградњи и употреби уређаја за ограничавање брзине за одређене категорије моторних возила у Заједници (СЛ L 327 од 4. 12. 2002, стр. 8).

Службени лист Европске уније (СЛ)
објављује се у две серије (врсте):

– L (законодавство)

– C (информације и обавештења)

Навођење назива правног акта ЕУ

Скраћени назив правног акта ЕУ садржи следеће:

- 1) врсту правног акта (уредба, директива, одлука);
- 2) годину доношења правног акта*;
- 3) број правног акта*;
- 4) скраћеницу назива Заједнице/Уније која је правни акт донела (ЕЕЗ, ЕЗ, ЕУ).

(*код уредаба прво се наводи број акта, а затим година доношења правног акта)

Уредба Комисије (ЕЗ) број 2345/2003 од 23. децембра 2003. године о сврставању одређене робе у комбиновану номенклатуру (СЛ L 346, 31. 12. 2003, стр. 41) → Уредба 2345/2003/ЕЗ

Директива Савета 2004/83/ЕЗ од 29. априла 2004. године о минималним стандардима за квалификацију и статус држављана треће земље или лица без држављанства као избеглица или лица којима је на други начин потребна међународна заштита и о садржају одобрене заштите (СЛ L 304 од 30. 9. 2004, стр. 12) → Директива 2004/83/ЕЗ

Навођење правног акта ЕУ у називу и у члану 1. националног прописа и позивање на правне акте ЕУ у тексту националног прописа

Спровођење уредбе (одлуке) и преношење директиве исказује се у националном пропису на следећи начин:

- 1) у називу националног прописа;
- 2) навођењем у члану 1. националног прописа;
- 3) позивањем у тексту националног прописа.

Назив националног прописа

Пре приступања ЕУ назив националног прописа увек изражава предмет уређивања националног прописа, без било каквог позивања или навођења правног акта ЕУ у њему.

Након приступања ЕУ избор начина за навођење правног акта ЕУ у називу националног прописа зависи од тога да ли је реч о националном пропису који се доноси због спровођења уредбе (одлуке) или због преношења директиве, односно да ли је реч о пропису који обухвата и једно и друго или пропису који уређује и материју за коју је надлежна држава чланица.

УРЕДБА (ОДЛУКА)

Ако се националним прописом уређује спровођење само једне уредбе (одлуке), то треба формулисати на један од следећих начина:

1) великим почетним словом наводи се скраћени назив уредбе ЕУ, при чему се изоставља њен број, орган који ју је донео и датум када је донета, а у члану 1. се наводи која уредба ЕУ се спроводи овим националним прописом, као у следећем примеру:

Уредба о спровођењу Уредбе (ЕЗ) о захтевима у вези са осигурањем за авио-превознике и оператере

Члан 1.

Овом уредбом за спровођење Уредбе (ЕЗ) број 785/2004 Европског парламента и Савета од 21. априла 2004. године о захтевима у вези са осигурањем за авио-превознике и оператере (СЛ L 138, 30. 4. 2004, стр. 1; у даљем тексту: Уредба 785/2004/ЕЗ) утврђују се најнижа осигуравајућа сума у складу са чланом 6. став 1. Уредбе 785/2004/ЕЗ, надлежни органи, организације и друга правна лица, евиденције и начин обавештавања, као и санкције за прекршаје.

У случају дугих назива уредаба, чије би навођење према основном правилу могло учинити назив националног прописа неразумљивим, у називу националног прописа се малим почетним словом наводи уредба ЕУ са скраћеним и садржајно одговарајућим називом уредбе и додаје ознака Заједнице („ЕЗ”, „ЕЕЗ”, „Еуратом”) у загради, а у члану 1. националног прописа наводи се назив уредбе ЕУ са детаљнијим подацима, као у следећем примеру:

Уредба о спровођењу уредбе (ЕЗ) о спровођењу директиве о проспектима и ширењу оглашавања

Члан 1.

Овом уредбом одређује се надлежни орган у вези са спровођењем Уредбе Комисије (ЕЗ) број 809/2004 од 29. априла 2004. године о спровођењу Директиве 2003/71/ЕЗ Европског парламента и Савета о информацијама које садрже проспекти и о форми проспеката, о укључивању информација позивањем, као и о објављивању ових проспеката и ширењу оглашавања (СЛ L 149, 30. 4. 2004, стр. 1; у даљем тексту: Уредба 809/2004/ЕЗ).

Ако се националним прописом уређује спровођење више уредаба, у називу националног прописа се малим почетним словом наводе уредбе ЕУ са скраћеним и садржајно одговарајућим називима уредаба и додаје ознака Заједнице („ЕЗ”, „ЕЕЗ”, „Еуратом”) у загради, а у члану 1. националног прописа хронолошки се наводе све оне уредбе које улазе у оквир таквог описа у називу националног прописа, са детаљнијим подацима.

Уредба о спровођењу уредаба (ЕЕЗ) и уредаба (Еуратом) о радиоактивном загађивању прехранбених производа и сточне хране

Члан 1.

Овом уредбом утврђују се поступци за спровођење:

- Уредбе Савета (Еуратом) број 3954/87 од 22. децембра 1987. године о максимално дозвољеном нивоу радиоактивног загађења прехранбених производа и сточне хране након нуклеарне несреће или било какве друге радиолошке опасности (СЛ L 371, 30. 12. 1987, стр. 11), последњи пут измењене Уредбом Савета (Еуратом) број 2218/89 од 18. јула 1989. године о измени Уредбе (Еуратом) број 3954/87 о максималним дозвољеним нивоима радиоактивног загађења прехранбених производа и сточне хране након нуклеарне несреће или било какве друге радиолошке опасности (СЛ L 211, 22. 7. 1989, стр. 1), (у даљем тексту: Уредба 3954/87/ЕЗ),
- Уредбе Комисије (Еуратом) број 944/89 од 12. априла 1989. године о утврђивању максимално дозвољеног нивоа радиоактивног загађења мање значајних прехранбених производа након нуклеарне несреће или било какве друге радиолошке опасности (СЛ L 101, 13. 4. 1989, стр. 17), (у даљем тексту: Уредба 944/89/ЕЗ),
- Уредбе Савета (ЕЕЗ) број 2219/89 од 18. јула 1989. године о посебним условима за извоз прехранбених производа и сточне хране након нуклеарне несреће или било какве друге радиолошке опасности (СЛ L 211, 22. 7. 1989, стр. 4), (у даљем тексту: Уредба 2219/89/ЕЕЗ).

ДИРЕКТИВА

Пошто је директива већ по својој суштини врста правног акта који треба да се пренесе у национални правни систем, у називу националног прописа ни пре ни након приступања ЕУ није потребно наглашавати да се тим прописом уређује нека област у складу са директивом. Међутим, то је (по правилу) након приступања Европској унији потребно исказати навођењем директиве у члану 1. националног прописа, као у следећем примеру:

Правилник о мерама за утврђивање, спречавање и сузбијање одређених болести животиња

Члан 1.

Овим правилником утврђују се минималне мере за утврђивање, спречавање и сузбијање следећих болести животиња: говеђа куга (*Pestis bovina – Riderpest*), куга ситне стоке (*Pestis pecorum*), везикуларна болест (*Morbus vesicularis suum*); богиње оваца и коза (*Varilla ovina et caprina*), везикуларни стоматитис (*Stomatitis vasiculari*), заразна одузетост свиња (*Encephalomyelitis enzootica suum*), квргави дерматитис (*Dermatitis nodosa*) и грозница рифтске долине (*Hepatitis infectiosa enzootica bovum et ovium*), у складу са Директивом Савета 92/119/ЕЕЗ од 17. децембра 1992. године о општим мерама Заједнице за надзор одређених болести животиња и о посебним мерама у случају везикуларне болести свиња.

Навођење правног акта ЕУ у члану 1. националног прописа и елементи навођења у члану 1. националног прописа

Члан 1. националног прописа треба да садржи упућивање на правни акт ЕУ.

У члану 1. националног прописа назив правног акта ЕУ наводи се у целини, а навођење садржи следеће елементе:

1) назив правног акта како је објављен у *Службеном листу ЕУ*;

2) у загради се наводе врста и број *Службеног листа ЕУ* у којем је правни акт објављен, датум објављивања и страна објављивања у *Службеном листу ЕУ*;

3) после заграде додаје се, ако је то потребно због позивања у тексту, скраћени назив правног акта: „у даљем тексту: ...”.

Члан 1.

Овим правилником утврђује се висина ветеринарских дажбина, начин њиховог обрачунавања и обвезници за плаћање, као и дажбине за обезбеђивање отклањања лешева угинулих животиња (у даљем тексту: ВХС) за спровођење:

- Уредбе (ЕЗ) број 882/2004 Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о вршењу званичног надзора ради обезбеђивања проверавања усклађености са законодавством о сточној храни и прехранбеним производима, као и са правилима о здравственој заштити животиња и заштити животиња Уредбе (ЕЗ) број 882/2004 Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о службеним контролама које се спроводе да би се проверило поштовање прописа о храни и храни за животиње и прописа о здрављу и добробити животиња (СЛ L 165, 30. 4. 2004, стр. 1), последњи пут измењене Уредбом Савета (ЕЗ) број 1791/2006 од 20. новембра 2006. године о прилагођавању одређених уредаба, као и одлука у областима слободног протока робе, слободног кретања лица, права друштава, политике конкуренције, пољопривреде (укључујући ветеринарско и фитосанитарно законодавство), саобраћајне политике, опорезивања, статистике, енергетике, животне средине, сарадње у областима правосуђа и унутрашњих послова, царинске уније, спољних послова, заједничке спољне и безбедносне политике, као и институција, због приступа Бугарске и Румуније (СЛ L 363, 20. 12. 2006, стр. 1), (у даљем тексту: Уредба 882/2004/ЕЗ) и

- Уредбе Комисије (ЕЗ) број 1857/2006 од 15. децембра 2006. године о примени чл. 87. и 88. Уговора о државној помоћи за мала и средња предузећа која се баве производњом пољопривредних производа и о измени Уредбе (ЕЗ) број 70/2001 (СЛ L 358, 16. 12. 2006, стр. 3), (у даљем тексту: Уредба 1857/2006/ЕЕЗ).

Позивање на правне акте ЕУ у тексту националног прописа

Правни акти ЕУ могу се навести и у самом тексту националног прописа уз навођење пуног назива акта. Правни акт ЕУ наводи се у одговарајућим одредбама националног прописа ако се на њега само позива, а тај правни акт ЕУ се националним прописом не преноси нити спроводи.

12. Кућне животиње су животиње које се одгајају, хране или чувају за дружење, рекреацију, заштиту или помоћ човеку и одређене су Уредбом Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 998/2003 од 26. маја 2003. године о захтевима у вези са здравственом заштитом животиња који се користе за нетрговачка кретања кућних животиња и о измени Директиве Савета 92/65/ЕЕЗ (СЛ L 146, 13. 6. 2003, стр. 1), последњи пут измењене Уредбом Комисије (ЕЗ) број 245/2007 од 8. марта 2007. године о измени и прилагођавању Анекса II Уредбе (ЕЗ) број 998/2003 Европског парламента и Савета у погледу Бугарске, Румуније и Малезије (у даљем тексту: Уредба 998/2003/ЕЗ);

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!